

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Az elégtétel.

Debreczen, okt. 24.

(—a.) Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök tegnap válaszolt a Jellasichok tüntetése ügyében hozzá intézett interpellációkra, mely válaszból kitűnt, hogy a miniszterelnök fényes elégtételt szerzett a megbántott magyar nemzetnek.

A fényes elégtétel abból áll, hogy azok a Jellasich-ezredbeli altisztek és közlegények, kik a fiumei utcai tüntetésbe belevegyülvén, azt kiabálták, hogy »éljen a mi horvát Fiuménk!«: a fennálló katonai szabályok szerint meg lettek büntetve. A miniszterelnök nem említi, hogy e büntetés miből állott, de annyi bizonyos, hogy szigorúan megbüntözték, azaz legalább is kaszárnya-áristomot kaptak!

Uzelácz százados ellen két vád emeltetett. Először az, hogy illetéktelenül beleavatkozott a fiumei rendőrség eljárásába, — másodsor pedig az, hogy nyilvános helyen azon nyilatkozatot tette, hogy szeretne a fiumei nép közé lővetni. A vizsgálat folyamán — mint a miniszterelnök kijelentette — e vádak beigazoltattak s Uzelácz nyilatkozata helytelennek nyilvánított, eljárása rossz s a l á s s a l találkozott s ez neki rendes szolgálati uton kijelentett! A közös hadügyminiszternek e rettenetes szigora csirájában elfojt a hadseregben minden magyar-ellenes érzelmét!

Hasonló szigorral sújtott a Jellasich-ezred parancsnoksága is a miatt

hogy a katonai zenekart egy pánszláv irányú társas-körnek átengedte. Ezt a közös hadügyminiszter — kifogásolta!

Hallatlan szigorral járt el végül a közös hadügyminiszter azon Jellasich-ezredbeli tisztekkel szemben, kik a Jellasich sirját megkoszorúzták s e tényük által mintegy Magyarország ellen tüntettek. Midőn e koszorúzás a közös hadügyminiszternek tudomására adatott, ő exczellenciája felindulásában elsápadt s kijelentette az ezred-parancsnoknak, hogy ez eljárásában hiányzott az előrelátás és az elővigyázat s hogy ebben a helyzetben és az előzményekre kellő figyelemmel nem volt. Hogy pedig jövőre minden bajnak eleje vétessék, a hadügyminiszter az összes hadtestparancsnokságokhoz körrendeletet bocsátott ki, a melyben köteletségükre teszi, hogy alárendeltjeiket minden politikai demonstrációtól vagy manifesztációtól távol tartsák. A ki ez ellen véteni merészkednék, az még a kaszárnya-fogságnál is súlyosabb büntetésre számíthat!

Ime mindezekből látható, hogy grf. Szapáry Gyula, bizonyára b. Fejérváry honvédelmi miniszter erélyes támogatásával, teljes elégtételt szerzett a magyar nemzetnek s megtanította a Jellasichokat Zrinýinek azon híres jelszavára: »Ne bántsd a magyart!« — Azt az emberséges Uzeláczot, ki nem sajnálta volna a puska-port arra a rongyos czivil-népségre vesztegetni, majdnem hogy megdorgálták, — de a többiek is súlyosan büntözték, eljárásukat a közös hadügyi-

niszter ur, e részrehajlatlan s vaskezű bírő, helytelenítette!

A magyar nemzet megnyugodhatik, mert olyan elégtételt kapott, minőnek a történelemben nincsen párja! — Midőn IV-ik Béla az álnok osztrák fejedelmet megfenyítette, ez nem is volt hasonlítható a mostani fényes elégtételhez, melyből láthatja a világ, hogy a magyar nemzettel nem lehet komázni! És ezen elégtételt hazafias s erélyes kormányának köszönheti a nemzet, annak a kormányának, mely elnyom minden magyar-ellenes törekvést s megóvjja Magyarországot tekintélyét künt és bent egyaránt!

Ha 1848-ban ilyen kormányunk lett volna, Jellasich bán bizonyára nem mert volna hetvenkedni. De most is áldhatjuk a sorsot, hogy oly gondviselészerű férfiakat adott nekünk, mint gróf Szapáry és b. Fejérváry, kiknek tekintete és hatalma előtt meghunyászkodik még egy Jellasich-ezredbeli — káplár is!
Hoch! Hoch! Dreimal Hoch!

A budapesti vigszínház ügye.

A budapesti vigszínház ügye szomorú stádiumba jutott, aggodalomba ejtheti egy magyar színművészet barátait, mint magát a nemzetet, a mely a milleniumra képzeletében már fölemelve látta a magyar műveltségnek ezt az újabb templomát. A budapestvárosi közgyűlés elé szerdán került a vigszínház egyület telket kérő kérvénye. A tanács nevében Bogisich előadta, hogy az új színháznak felépítése czéljára a háromszázezer frt értékű markó-utcai telket a tanács elvileg odaadományozni javasolja, (ellenmondás) de tényleg csak akkor vélné átadandónak, ha az egyület alapszabályai a fővá-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Zöldy Miklós.

(1821—1876.)

— Mándoky Béla emlékirataiból. —
(Folytatás és vége.)

»Bizony apjukom ő az« szól a máiszterné, már néhány napja látom én otthon, hogy rosszba tőri a fejét... mikor a rollát tanulja, mindig elforgatja a szemét!...

»No ha ilyen rossz ember, én nem tűröm a háznál — hanem még ma este kiteszem a ládáját, hogy menjék a merre lát!...«

Játék után Zöldi hazamegy, a pitvar ajtaját zárva találja — az ajtóban pedig ott van a ládája.

»Gazduram... máisztr'am nyissák ki! én vagyok Miklós!...«

Az öreg csizmadia nagy sokára, kinyitja az ablakot, s kiszól: »Haladjik uram békével, én gazembert, rossz embert nem tartok hajlékomban — ide ugyan többé be nem teszi a lábát!...«

»De uram! szól Zöldi! hisz csak játék volt az — a mit a diátrumban látott!...«

»De üsse meg az istennyila az olyan játékokat, hol egy ártatlan leányt halálra ítélnék... szól az öreg máiszter s ön ítélte el! tovább egy perczig nem tűröm a háznál... ezzel becsapta az ablakot s a mi Miklósunkat ott hagyta a faképnél...«

Mit volt mit tennie?! Vendéglöbe kellett mennie, különben ott hál a szabad ég alatt.

Sokszor elbeszélte Miki bácsi e kis történetet életéből — s mi fiatal színészek (akkor) csak úgy lestük a szót szájából.

Zöldi mindig magyar ruhában járt, s nem is vetette le — azt haláláig. Színésztársai s öreg collegája Foltényi bácsi ráfogta, hogy ha valami francia színűben, pantalon és frakba kellett öltöznie, alul mindig rajta volt a magyar ruha, s arra vette fel a frakot!...

Hogy mennyire puritán magyar volt a mi kedves Miklós bácsink, elmondok egy kis történetet.

Váradon együtt öltöztünk vele — Bercsenyi Bélával. Ha valami magyar darabot adtunk, akkor az öreg ur már egész nap exaltálva volt!

Egyszer »H. Rákóczi Ferencz fogságát« adtuk. Én játsztam »Rákóczit«, Bercsenyi »Ko-

lonics« érseket — Miki bácsi pedig gróf Bercsenyi Miklóst.

Öltözés alatt Bercsenyi rám néz, s int a szemével. Megértettem, hogy mit akar. Ilyenkor rendszeren ugrattuk az öreg urat!...

Miklós éppen akkor vette fel nagy »karbunkulus gombos« mentéjét!...

Én: »Jaj be unom játszani ezt a Rákóczit!...«

Bercsenyi: »Utálatosabb darab nincs az irodalomban!...«

Zöldi megfordul, ránk néz azzal a nagy okos beszélő szemével, nem szól semmit... csak a fejét rázza!...

Én: Az a sok »Éljen a haza!...« »Éljen a magyar!« »Éljen az alkotmány!« »kutya-bőrös nemesség kiváltságai!... az utálatig sokszor jön benne elő!...«

Bercsenyi: »Aztán az a bolond gróf Bercsenyi azzal az örökös hazafias frázisaival... Csömörlésig lesz az ember tőle!«

Zöldi bácsi már nem állta meg tovább szó nélkül: »Nem is nektek való!« mert ti nem vagytok magyarok, hanem isten tudja... miféle nimet... oláh keverék!...?«

Bercsenyi: »Hát te magyar vagy!? hisz sapádat »Grünernek« hívták!...«

ros föltételei szerint módosítottak. Medrey állt fel ezután s azt hangoztatta, hogy nincs egető szükség a negyedik színházra. Gyűlöletes módon megtámadja az egyeslet tagjait, a kik közt legalább is husz milliomos mágnás van s mégis csak hatvanezer forintot irtak alá a színházra. Szerinte a főváros nem osztogathat ajándékokat, mert sok kiadás van. Indítványozza, hogy az ügyet vegyék le a napirendről. A közgyűlés Medrey indítványát elfogadja, azután Kaas Ivor felszólamlására Rath Károly elnök kijelenti, hogy ez nem pre-judikál a közgyűlés későbbi határozatainak egy esetleges új kérvénnyel szemben.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 22-én.

A képviselőház csütörtöki ülésén Herman Ottó kezdte meg a vitát s eszmegazdag beszédében kifejtette a nagy elvi különbséget, mely a függetlenségi pártot és a közjogi alapon álló nemzeti pártot a közjogi kérdésekben elválasztja. Kifejté azon nézetét, — melynek mi is hangot adtunk, hogy nemzeti politikát hatvanhetes alapponcsinálni nem lehet!

Beóthy Ákos közbeszól: Meg kell próbálni!

Herman Ottó nem tagadja azt, — hogy gróf Apponyi programja több és nemesebb, mint a mennyi a tulsó oldalon valaha is felsoroltak, de azt nem hiszi, hogy azon az alapon, melyen Apponyi áll, — igazi intenzív nemzeti politikát lehetne csinálni. De annál a tiszteletnél és rokonszenvnél fogva, melylyel a nemzeti párt férfiai iránt viseltetik, kikben még sohasem csalódott, szívében inkább huz hozzájuk, mint azokhoz, kikben a nemzet még mindig csalódott.

A szakaszt, miután a kormány iránt nem viseltetik bizalommal, nem fogadja el.

Jókai Mór, a következő szónok, — beszédének elején élces modorban foglalkozott a nemzeti párttal s azt mondta, megéri még ő azt, hogy e párt még később — ad formam: ifju csehek — fölvesz majd egy legújabb nevet: »ifju Magyarország«.

Br. Kaas Ivor: Nagyon helyes.

Ugron Gábor: Önök pedig lesznek »rokkant Magyarország«.

Jókai Mór ezután a közigazgatás reformjáról beszél. S nem tartózkodik kijelenteni,

hogy nem tartja szerencsétlenségnek azt az állítólagos kudarcot. Az a javaslat oly életbevágó, hogy maga is jobbnak tartja, ha az ország előbb nyilatkozhatik.

Megvallja, hogy midőn a reform szekere elé száz ember veti magát, neki nincs bátorsága azt a szekeret száz ember testén keresztül hajtani. Azt is kijelenti, hogy a házszabályok szigorítását nem helyeselné. Ha a jövő országgyűlésen be fogják terjeszteni a reformjavaslatot a garanciális javaslatokkal együtt: akkor lesz ugyan disputa, — de obstrukció nem.

Ábrányi Kornél: Szórol-szára ezt mondta Apponyi.

Jókai Mór végre a szőnyegen levő szakaszhoz beszél. Csatlakozik gr. Apponyi véleményéhez, ki a pénzügyminiszterrel meg van elégedve. Csak a logikájuk különböz: mert ő e javaslatot annak a miniszternek, a kivel meg van elégedve, meg is szavazza, — míg Apponyi a logikát máshol tanulta s nem ezt teszi. De ez ő dolga. — A szakaszt elfogadja.

Horánszky Nándor röviden reflektál Jókai beszédére s azután az igazságügyminiszterrel polemizál. Vádolja a minisztert, — hogy cinizmussal és leplezetlen rosszakarattal támadta egykori elvtársait. A miniszter a parlamentben kapacitás, — de erkölcsitartalom nélküli. A miniszter minden tétivel és minden eszközzel az operette terére tartozik. A miniszter szokása porral úgy telehinteni a közönség szemét, hogy perczekig se tudjon felocsudni. Ilyen porhintés az, hogy a kiegyezés megvédésére mindenki hivatott lehet, csak Apponyi nem, s ily porhintés az ő formuláinak kétszínisége.

Bizonnyitja ezt az az eset, midőn a miniszter az Ugron-Uselácz-ügyben a mentelmi bizottságnak oly formulát adott, melyből senki sem tudta megérteni, hogy sértve van-e a mentelmi jog, vagy sem, mert a miniszter szerint az csak »érintve« volt. Az igazságügyminiszternek legkevésbé van joga a mérsékelt ellenzék állítólagos hatalmi törekvéseire czélozni, mert Magyarországon az igazságügyminiszter képviseli első helyen a stréberséget.

Reflektálva Szilágyinak Fenyvessy bírő-

hoz intézett figyelmeztetésére, megjegyzi, hogy az ily lépéseket meg lehet magyarázni, ki is lehet menteni, de oly férfunak, ki a birói függetlenség oly határozott védőjének vallotta magát, ily figyelmeztetést egy bíróhoz intéznie csak oly esetben lett volna szabad, ha a bíró valamely ügyben, ok nélkül, a közönség előtt megbotránkoztató nyilatkozatot tett. A közönség láthatja, hogy egy csalódással ismét gazdagabb, hogy csatlakozott egy emberében, aki az ellenzéken nagy dolgok megvalósítására fogadkozott és kormányra jutva, megelégszik azzal a dicsőséggel, hogy a mögötte levő párt összehangjával hozakodjék elő.

Tisztán szakszerű működése is világot vet az igazságügyminiszter politikai jellemére. Egyetlen tette: a táblák decentralizálása. — S miért kezdte ezen? Mert a városok versenyének központja ő lehetett.

Csatár Zsigmond: Mennyi bankett volt! (Nagy derűltég.)

Horánszky végül kijelenti, — hogy nem fogadja el a javaslatot.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter Horánszky beszédére reflektálva kijelenti, — hogy azért lépett ki a mérsékelt ellenzéki pártból, mert közte és ama párt között a bizalom kapcsa meglazult.

Az utolsó szónok Kun Miklós volt, ezután a vitát bezárták s a ház többsége a szakaszt és a hódolmányról szóló javaslatot elfogadta.

Végül a ház az osztrák-magyar vasutársaság magyarországi vonalainak megváltása iránt létrejött szerződés becikkelyezéséről szóló javaslatot általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadta.

II

A képviselőház ülése okt. 23-án.

A képviselőház tegnapi ülésén az indemity-törvényjavaslat harmadszor felolvastatván s letárgyaltatván a honvédelmi tárcza póthiteléről szóló törvényjavaslat, gr. Szapáry Gyula miniszterelnök válaszol Horánszky Nándor és Ugron Gábor interpellációira a fiúmei tüntetések ügyében.

Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök: T. ház! (Halljuk!) Azon interpellációkra kívánom a választ megadni, melyeket Ugron és Horánszky képviselő urak a junius 23. és

Zöldi: »Az én ősom borosjenői várkapitány volt!«

Bercsényi: Várkapitány?! hisz Borosjenőn sohasem volt vár, hanem vár helyett egy rossz faköpenyeg!...

Tovább nem túrtöztette magát Miki bácsi, hanem kihuzta széles fringiját, s kegyetlenül megkardlapozott mindkettőnkkel!...

Mi pedig neveltünk, s leültünk a földre... Sohasem játszta lelkesebben, nemesebben az öreg ur gróf Bercsényi alakját!...

Társaságban nagyon vidor, jó kedvű volt. Társas összejöveteleinkről sohasem hiányzott. Debreczent második otthonának ösmerte — és szerette.

Szerették őt is nagyon!... Mint művész magasan állott felettünk! s mint tiszta jellemű ember és hazafi, nagy tekintélynek örvendett, nem csak a »színház nepe« — hanem a közönség előtt is!...

Midőn az »intendantura« kilencz évi működés után feloszlott, s neki menni kellett Debreczenből, nagyon szomorú lett, mintha érezte volna, hogy sohasem látja többé kellemes otthonát.

Akkor hozzám szerződött Aradra, Zöldi az 50-es évek elején bálványozott kegyence

volt az aradi közönségnek. A nyarat, mint rendszeren, Váradon töltöttük. A nyár folyamán sokszor mondta: »Ha nem Aradra mennék, hát nem tudnám túlélni — annyira hozzá szoktam Debreczenhez!...«

Pedig nagyon csalódott szegény öreg. »Tempora mutantur...! Aradon már alig ismerték, az ifju nemzedék csak hírét hallotta, de nem látta játszani.

Midőn Aradra bementünk, a légváltás beteggé tette, hangja meggyengült, s midőn először föllépett mint »Peturbán« (Bánkbanban), nagyon hidegen fogadták.

Ez végtelenül elkeserítette, fogyott, sorvad szemlátomást!...

Ekkor hirtelen meghalt közeli rokona, s legintimussabb barátja Oláh Károly, Debreczen város főjegyzője.

E halál-eset érzékeny szívére romboló hatással volt; naponta, midőn reggel 8 órakor a színházhoz fölmentem, az öreg urat egyedül láttam bolyongani a tágas sötét szinpadon; s nagy beszélő szemei mindig könnyben usztak.

Egy alkalommal megfogta karomat, s a legelső coulissához vezetett, melybe e három betű volt égetve: »A. V. S.« »Tudod-e Bélám, mit jelent e három betű?« »Tudom, Miklós

bácsi!«: »Arad-városi színház«. Nem fiam! — válaszolt az öreg — ez azt jelenti »A uszi vonstad«... Menjünk innen, mert érzem, hogy meghalok!...

Én vigasztaltam, aztán elmondtam szomorúságát néhány fiatalkori barátjának, ezek elvitték az öreg urat szórakozni a hegyek közé... elhívták ebédre. Arad város főorvosa, a jeles Darányi, pihenést ajánlott neki. Nem is igen foglalkoztattam, hanem azon voltam, hogy felejtse bánatát.

Utóljára jó kedvében 1876. uj év napján láttam őt, midőn Arad város főkapitánya, Urbányi János (ifjukori barátja Béla öcsésével együtt) egy nemzetiszinü szalagokkal díszített malacot küldött neki uj évi ajándéku. Meghívott néhányunkat ebédre s oly különös jó kedélybe jött, hogy az egész ebéd folyamán adomákat mesélt szegény Miklós barátom. — Másnap rosszul lett... s január 7-én, 1876-ban meghalt szívvelhűdésben.

Utóljára »Don Carlosban« mint — »Alba herczeg« lépett fel az aradi közönség előtt 1875. december 21-én. De már nem az az alak volt, mely évek előtt elragadta a közönséget, hangját már alig lehetett hallani, oly tompa, fátyolozott volt. Pedig régebben ez a

24-én Fiumében előfordult tüntetések ügyében július 15-én intéztek hozzáam.

Ezen interpellációra a választéddig azért nem adhattam meg, mert azon vegyes bizottság, mely ezen ügyek megvizsgálására kiküldetett, munkálkodását augusztus 25-én végezte be, tehát oly időben, midőn a t. képviselőház már nem volt együtt.

Mielőtt magára a válasza ráternek, be kívánom még jelteni a t. képviselőháznak, hogy midőn Fiume polgármesterének jelentését a fiúmei eseményekre vonatkozólag július 16-án vettem, azonnal elhatároztam, hogy az ezen jelentésben foglaltak megvizsgálására egy vegyes bizottság küldessék, melyben képviselve legyen a magyar kormány és a fiúmei kormányzói hivatal, — a katonaság és a fiúmei városi hatóságok közreműködésével. Fiumében augusztus 6-án kezdette meg működését és azt augusztus 25-én fejezte be; — és azért tartott olyan soká a bizottság működése, — mert összesen 151 tanu hallgattatott ki:

A vizsgálati irományok szerint a június 23—24-iki események folyamán a katonaságot a következő vádak terhelik:

hogy a rendőrség által elrendelt sorfalat áttörte,

hogy kisebb-nagyobb csoportokban az utcán zsviót kiáltottak; s a felhangzott Evviva és Éljenekkel szemben még erősebben kiáltottak,

hogy egyes katonák azt kiáltották: Éljen a mi Fiuménk, horvát föld,

hogy egyes katonák és altisztek fiúmei polgárokat szidalmaztak és bántalmaztak,

hogy egy trombitás meg akarta akadályozni egy tanuló letartóztatását a rendőrség részéről.

Az ezen ügyekre vonatkozó vizsgálati iratok áttétettek a hadügyminiszterhez s tőle azon hivatalos értesítést vettem, hogy az ezen kihágásokban részt vett altisztek és közlegények a fennálló katonai szabályok szerint meg lettek büntetve, s a hadügyminiszter közölte velem a megbüntetett egyének neveit.

Uelácz százados ellen két vád emeltetett: először, hogy két altiszt azon panaszára, hogy őket a tömeg inzultálja, illetéktelenül beavatkozott a rendőrség eljárásába, a rend fentartására teendő intézkedéseket ő kívánta meghatározni s tényleg önhatalmulag intézkedett is. Nevezett százados urnak ezen beavatkozása teljesen jogosulatlan volt.

Az ellene felhozott második vád az, hogy

midőn nézete szerint a rendőri közeg nem elég erélyesen intézkedett, egy sokszor említett nyilatkozatot tett. Mi volt ezen nyilatkozat valódi szövege, az iránt a vizsgálati iratok szerint eltérnek a tanuvallomások, a különböző tanuk ötféleképen adják elő ezen nyilatkozatot. A különböző versiók szerint lezélésebb azon nyilatkozat, mely szerint az egyik tanu vallomása szerint a következőket mondotta volna: »En csak azt mondom, ha ez ismétlődik, elmegyek a kaszárnyába és magam felelősségére kivonultam a helyőrséget és a fiúmei csőcsélékbe belrlövetek.«

Más tanuk vallomása és Uelácz százados saját nyilatkozata szerint ő következőleg nyilatkozott: »Egyébiránt mindaddig nem lesz csend és rend, míg egyszer ezen rakoncátlan tömegbe komolyan bele nem lőnek.« Ezen nyilatkozatokra nézve bármelyik legyen ezek közül a valódi. nézetem a következő:

Ha Uelácz százados azon nyilatkozatot tette volna és ez reá bizonyítható volna, melyet első helyen említettem, akkor határozottan büntetendő cselekményt követett volna el; ha az általam másod sorban említett nyilatkozatot zárt helyen, magán körben mondta volna, akkor az nem birt volna annyi fontossággal; — ezen nyilatkozat azonban nyílt utcán, nyilvánosan, többek hallatára mondvá, a fenyegetés oly nemét foglalja magában, mely minden esetre helytelen. (Helyeslés jobbfelől.)

A közös hadügyminiszter részéről is Uelácz századosnak előbb idézett, általa is beismert nyilatkozata helytelennek nyilvánított, és ugy ezen nyilatkozataért, mint azon eljárásáért, hogy a rendőrség működésébe illeték telenül beavatkozott, rosszaság fejeztetett ki s ez neki rendes szolgálati uton kijelentetett. (Helyeslés jobbfelől. Mozgás a bal- és szélsőbalon.)

Továbbá a felvett jegyzőkönyvek szerint az ezredparancsnokság ellen vádként felhozott: miért engedte át a katonai zenekart egy oly politikai jellegű társas-körnek, melyben állítólag a tulzó nemzetiségi elemek viszik a vezérszerepet.

Az ezredparancsnokság ezen eljárása a hadügyminiszter részéről kifogásoltatott s a fennálló szabályokkal meg nem egyeztetetőknek jelentetett ki s ez hivatalos uton tudomására hozatott s egyszersmind kifogásoltatott a hadügyminiszter részéről, hogy az ezredparancsnokság nem volt elég figyelemmel a Fiumében fennálló viszonyokra és előlegesen nem tette meg a kellő intézkedéseket arra nézve, hogy ily surlódások elkerültessenek. (Helyeslés jobbfelől. Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Horánszky képviselő ur október 7-én tett interpellációjában kifogásoltatott az ezredparancsnokság azon eljárása, melyet gróf Jellasics sirjánál Novidvorban követett, ezen esetre nézve hátor leszek a választ következőkben előterjeszteni (Halljuk!)

A 79-ik számú gyalogezred nem újabb időtől fogva, de 1873. óta viseli ő Felsege parancsa folytán Jelasics volt horvátországi bán után a Jellasics nevet, magában véve azon cselekmény, hogy az ezred tisztikara tulajdonosa sirjánál a kegyelet adóját akarta leróni, politikai nyilatkozványnak nem tekinthető, s ezen cselekménynek nagyobb fontosságot csak az adott, hogy a kegyelet ezen nyilatkozata a szoktnál ünnepélyesebb formában történt, s hogy ez napiparancsban is kifejezést nyert.

Nézetem szerint, tekintettel arra a körülményre, hogy ezen cselekmény és a fiúmei események közt csak néhány heti időköz volt s hogy a fiúmei események fölött azon időben a vizsgálat még alig volt befejezve, minden esetre óvatosabb és tapintatosabb lett volna, ha ezen manifesztáció, mely alkalmas volt a felizgatott kedélyeknek még nagyobb tápot adni, elmaradt volna, (Helyeslés jobbfelől. Mozgás a bal- és szélső baloldalon.) s ez ügyben a hadügyi kormányzat részéről kijelentetett az ezredparancsnoknak, hogy ezen eljárásban hiányzott az előrelátás és az elővigyázat s hogy ebben, a helyzetre és az előzményekre kellő figyelemmel nem volt. (Helyeslés a jobbfelől. Zaj a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Mindezen események folytán az előbb elősorolt intézkedéseken es helytelenítő kijelentéseken kívül a hadügyminiszter az összes hadtestparancsnokságokhoz körrendeletet bocsátott ki, melyben hivatkozással a fennálló szolgálati szabályokra, felhivatnak arra, hogy minden alkalommal politikai természetű ügyekben a legnagyobb tapintattal járjanak el s ügyeljenek arra, hogy alárendeltjeik minden politikai demonstrációtól vagy manifesztációtól távol tartassanak.

A miniszterelnök után incidenciallyer (mert személyes vonatkozás történt reá) Polonyi Géza szólalt fel s kiemelte az Uelácz százados enyhe büntetésével szemben, hogy egy magyar önkéntes több hónapi fogságra ítéltetett Kossuth Lajos éltetése miatt.

Ezután Horánszky Nándor felelt a miniszterelnök válaszára. Válaszában kiemelte ama politikának veszélyeit, melyek a kormány politikájából származhatnak és pedig nemcsak az országra, hanem magára a hadseregére nézve is. Nagy politikai tapintattal és éles judiciummal bonczolta a miniszterelnök válaszából a szempontból is, hogy milyen kihatása lehet a kormány eljárásának a horvát ügyekre és

hang mint tudott szívet, lelket megrázkódtatni, megindítani.

Es ez a hangvesztés okozta, hogy Arad város közönsége előtt nem tudott hatást eszközölni, s hidegen maradt a néző — játékára.

De amit a színpadon nem nyert meg az utolsó időben, megnyerte azt a koporsóban; az aradi közönség részvéte impozánsul nyilvánult, és az egész intelligentiá sietett egykori kedvencének leróni az utolsó tisztelet adóját.

Korán, 53 éves korában hagyta itt, küzdelmes — de dicsőségteljes pályáját, itt hagyta a hazát, melyet oly nagyon szeretett, itt hagyta a művészetet, melyhez szíve, lelke, oda nőtt, összeforrt! . . .

Temetésén részt vett a városi hatóság, élén a főkapitánnyal, az aradi honvéd-egyesület, szünügyi bizottság, pályatársai s egész Arad város közönsége.

Felette következő beszédet tartottam:

»Tisztelt halotti gyülekezet, kedves pályatársaim!

Szomorú nap viradt ma reánk, — bánat, fájdalom és keservvel teljes! Az ég villáma sújtja Tháliánkat! . . . rohanó sebességgel ragadja el egymás után a göröngyös pálya hü, és kiváló harcósait! . . .

A magyar színeszet jeleseit szemelte ki a halál s irigy kezével, egymásután aratja az örök enyészetnek! . . .

Mint fellegtelen nyári este a csillaghullás, oly gyakori most, egy-egy tűz o s z l o p lehunyt, mely eddig vezérlő csillagul tündöklött előttünk a borus éjben . . .

Összezuzott kebellet, mély bánattal szívkünkben álljuk körül e sötét koporsót, mely feledhetlen barátunk s kedves pályatársunk, Zöldi Miklósnak kiszenvedett porait fedi! . . .

Hol vegyek szavakat leírni vesztésünket! . . . melyben nemcsak mi, nemcsak Arad műpártoló közönsége, hanem az egész ország, hol magyar »ige« hangzik — osztozik! . . . Budapest, Arad, Debreczen, Nagyvárad, Kassa, Kőszvár nagy közönségének szeretett s kegyelt színművésze nincs többé! . . . letarolva férfi korának legszebb szakában, megtörve művészeté delén! . . . Korán távoztál szeretett pályatárs! . . . »Bánkban« »Peturja«, »Zsiga cigány« »Rizor gróf«, »Vén bakkancsos« »Viola Petije«, »Csikós« stb. jeles alakjai elvesztek benned teremő atyjukat, s mint árvák könnyezve panaszoják vesztésüket a művészet nemtőjének! . . .

De itt, nemcsak mint kiváló színművész,

hanem mint 1848-iki hős honvédet is siratunk.

E nemes város falai közt tetted le a szabadság dicső fegyverét, e város falai közt tetted le életed terhét, . . . megunva törekvő szellem e földi lét kinját, lerázva a porhatag hüvelyt, — a szellemek hazájába távoztál . . .

Isten veled! szeretett pályatárs, — feledhetetlen jó barát, legyen a hant könnyű feleled! Sirod árván nem marad, mert a baráti szeretet s egy árva, lelkes közönség részvéte örködik felette! . . . Isten veled! Amen.«

*

Zöldy Miklósról az aradi »Alföld« következőleg emlékezett meg halála alkalmából:

Zöldy Miklós meghalt!

Az elsőrendű művészek közt helyet vevő színész, a vitéz 1848-ki honvéd, tegnap örökre megvált azon deszkáktól, melyeken már ő akkor aratott országzszerő dicsőséget, midőn még a társadalomban helyet foglalni nem méltó páriának tekintetett a hivatása s geniusa által színészsze levő ifju. Már mint kezdő oly figyelmet gerjesztett a műértőknél, hogy a színigazgatók vetélkedtek őt társulatukhoz megnyerhetni. Alakja, rendkívüli kifejezésteljes

Fiumera nézve. E téren is feltüntette Horánszky Nándor a káros következményeket s a miniszterelnök válaszát a maga egészében nem vette tudomásul.

Utána Ugron Gábor szólalt fel és nagy indignációval támadta meg a miniszterelnök válaszát az abban nyilatkozó gyenge és meg-hátráló politikáért. Ugron beszéde egy tűzokádó hegy kitörése volt, melynek haragos tűzéből a honvédelmi miniszternek is jutott. Ugron beszéde zajos hatást keltett az ellenzéken.

Gf. Szapáry Gyula miniszterelnök megkísérelte hideg nyugalommal ellensúlyozni Ugron beszédének hatását. De ez a kísérlet csak a többség egy részére nézve sikerült.

Még Horánszky és Ugron szólaltak fel röviden, mire a ház többsége a miniszterelnök válaszát tudomásul vette. Ezzel az ülés véget ért.

BELFÖLD.

A zágrábi érsekjelölt. Egyházi körökben azt beszélnek, hogy a zágrábi érseki széket rövid idő alatt betöltik. Az érseki székre első sorban Vucetich István képviselőt, zágrábi kanonokot jelölik, a ki feltétlen híve az uniónak.

Szilágyi Dezső és a nemzetiségek. Az Agrar Tagblatt Szilágyi Dezső igazságügyminiszter ama nyilatkozatára, mely szerint a kormány nem hajlandó a nemzetiségekkel paktálni, azt írja, hogy a következő választásokon a magyarországi nemzetiségek a Kossuth-párttal fognak tartani, mely igazán szabadelvű és demokrata elveket vall s ha programját megvalósítja, kiméletebben és igazságosabban fog banni a nemzetiségekkel.

Elhunyt képviselő. Rác Athanáz, a kisbecskereki vál. kerület orsz. gyűl. képviselője, életének 70-ik évében csütörtökön reggel elhunyt. Birta a harmadosztályú vaskorona rendet. A kormánypárthoz tartozott s tagja volt a mentelmi és bíráló bizottságoknak.

KÜLFÖLD.

A szerb szkupstina november elsején kezdi meg téli ülésszakát, mely ele már azért is érdeklődéssel néznek, mert remélik, hogy tisztázni fogja a Pasics-kormány helyzetét különböző irányban.

A román trónörökös házassága. A Vacarescu-regény végéhez közeleg, habár nem oly megoldással, a mely akár a Vacarescu családnak, akár a trónörökösnek kívánságai szerint lenne: a trónörökösöt ugyanis a legújabb hír szerint az edinburgi herceg leányával fogják eljegyezni, s ez az eljegyzés küszöbön áll.

arcza, éles fölfogása, szorgalma és tehetsége egyaránt kitűnő egyénítő színészre képesíték őt, s a színművészetünk egéről már régebben lehullt csillagok, mint Szentpétery, id. Lendvay, Bartha, Fancsy stb. mind egyetértettek abban, hogy Thalia oltáránál hazánkban nem áldozott még érdemesebb s buzgóbb pap, mint Zöldy Miklós.

Azonkívül mint magánember is szelid jelleme, mindvégig józan és erkölcsös életénél fogva, közbeesülésben részesült a hazában. Kik csak a legutóbbi évekből ismerték a boldogulat, nem is sejtik, mily alak, hang, a tragédiákban villámokat szórt és lelket átjárt szemekkel birt egykor e szelid veterán, hogy minden egyes föllépése eseményt képezett akkor s a közönség tömegesen sietett a színházba, ha Zöldy Miklós valamely kiválóbb szerepet volt játszandó. Nem egy ízben szólítottatott fel a nemzeti színházhoz, de ő csak egyszer birta magát rá a felhívásnak engedni, s néhány évi ottlét után ismét visszatért a vidékre, melynek közönségét végtelen szerette. A magyar színügy egyik legméltóbb apostolát, pályatársai a legjobb, a legönzettelenebb bajtársat vesztik el benne. Béke és áldás hamvaira, neve elévülhetlen marad a magyar színészet uttörőinek évkönyvében!

Az új fegyver az orosz hadseregben. A Kölnische Zeitung katonai tudósítója Pétervárról a következőket írja: Valamennyi orosz fegyvergyárban, állítólag a francia gyárakban is, annyira siettetik a munkát az 1.790.000 új fegyver előállítására, hogy legkésőbb 1894. júliusra az egész európai orosz hadsereg és tartalékai azzal lesznek ellátva.

Ujdonságok.

*** Képviselői beszámoló.** Illyés Bálint, a bárándi vál. kerület orsz. gyűl. képviselője, holnap tartja Bárádon beszámoló beszédét. Hetfőn a sárréti községeket látogatja meg, melyekben nagy előkészületeket tesznek a szeretett képviselő fogadására. Kiséretében lesz több orsz. gyűl. képviselő, valamint Kósa Barna, lapunk f. szerkesztője is.

*** Új váltó-úrlapok.** A pénzügyminiszterium közhírré teszi, hogy a régebbi kiadású, szelvényzettel ellátott kincstári bélyegzett váltó-úrlapok f. évi december hó 31-ével forgalomban kívüli helyezettnek és mondott időponttól fogva a váltók után járó bélyeg-illetékek kincstári váltó-úrlapok utján való levonása esetére kizárólag az új kibocsátású (kékes szürke, — illetőleg világos barna) bélyegzett kincstári váltó-úrlapok vehetők használatba. A régebbi kiadású kincstári váltó-úrlapok a mondott időpontig elarusíthatók és teljes érvénytelenné használhatók; 1892. évi január hó 1-étől kezdve azonban a forgalomban kívül helyezett kincstári váltó-úrlapok használata a törvényes bélyeg-kötelezettség nem teljesítésével egyenlőnek fog tekintetni és az ezzel illetéki szabályok szerint egybekötött hátrányos következményeket fogja maga után vonni. A használaton kívül helyezett, de el nem használt váltó-úrlapok, a törvényes határozatok megtartása mellett, a bélyeg-raktáraknál és a kir. adóhivataloknál 1892. évi január hó 1-től ugyanezen hó 31-éig kicserélhetők; e határidő letelte után azonban forgalomból kivont régebbi kiadású kincstári bélyegzett váltó-úrlapok sem kicserélhetni, sem megtérítetni nem fognak.

*** Kinevezés.** Dr. Simonffy Béla, budapesti törvényszéki jegyző (Simonffy Imre polgármester fia) a debreczeni kir. ügyészséghez alügyészsé nevezetett ki.

*** Gyilkos anya.** A puszták vérengző királya a kegyetlen tigris, a sírok undok rablója a hiéna és az állatok minden néven nevezendő faja — szereti mind, mind a gyermekét — kölykeit! A tudatlan állat, melyet egyedül természeti ösztönei vezetnek — életét áldozza kölykeiért, ha kell. Mint félti, mint őrizi, igazán még a szellőtől is, védtelen, kis magzatját. Tanulhatnának tőlök szinte az emberek is, kiknek némelyike oly kegyetlen, oly szívtelen, oly gonosz, hogy azt leírni nem lehet. Miért hogy éppen az emberek közt, kiket a természeti ösztönön kívül a józan, gondolkozó ész is — kell, hogy vezéreljen, kerüljenek olyanok, kik elég szívtelenek, kegyetlenek könnyelműen elveszíteni szivők magzatját? Az ily lelketlen teremteket lehet, sőt kell gyűlölni, szigorúan büntetni, mert ezek utálatosabbak, aljasabbak a hiénáknál is. melyek a sirgödörök bomlásnak indult hulláin ülnek pokoli lakomákát. A történet legtöbbszörre egy és ugyanaz, csak a személyek, a hely és idő változnak. Könnyű véru cseléd leány, ki enged a csábzavaknak, majd idétlen, nyafogó ujszülött, kítől a szegénykedő anya szabadulni vágyik. Hogy aztán mi-után és módon szabadítja meg magát a legtöbbször nyafogó koloncától, arról még a rendőrségek bünkrónikái sem nyújthatnak kellő képet. Az éjszaka sötét, sok minden tánt elsed. K. Juliánna fiatal hajadon (?), ki egyik Csapó-Vár-utcai házban szolgált, mint cseléd-leány, szinte ily módon akart ma hajnalban megszabadulni ujszülött gyermekétől. A toll alig képes leírni a bestialis anya cselekedét. Ártatlan kis gyermekét, kinek minden bűne az, hogy — született, egy «félre eső helyen» dobta el, épúgy mintha macskakölyök lett volna. A háziak azonban meghalották a «kis jószág» elfojtott nyifogását, rendőrt hittak. A rendőrnek sikerült is azt még

— életben kimenteni. Mind az anyát, mind a gyermeket, ki aligha éri meg a holnapot, Boránd Györgyné asszony, ez az ügyes kezű baba részesítette első segélyben. Ugy a kis áldozatot, mint elvetemült anyját bevitték a kórházba.

*** Állami helységnévtár.** A belügyminiszter értesítette a várost, hogy legközelebb új helységnévtár jelenik meg állami kiadásban. Ez lesz aztán a lehető legpontosabb, melyet az országos statisztikai hivatal állít össze. A miniszter előfizetésre szólította föl a várost.

*** Halálozás.** Mely részvétellel vettük azon gyászírt, hogy Jóna Dániel urnak kis unokája, Lajos Teréz tegnap elhunyt. A kis halottat holnap d. u. temetik el az ev. ref. egyház szertartása mellett — a nagyujtcai 1704. sz. háztól — a czepléd-utcai temetőbe. Béke a kis halott hamvaira!

*** A vasárnapi munkaszünet.** A képviselőház pénzügyi bizottságának ülésén Baross kijelentette, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény egyes fogyatkozásain a nyert tapasztalatok szerint segíteni fog s nincs kifogása az ellen, hogy az üzletek délig nyitva legyenek tarthatók.

*** Kitüntetett főispán.** A király Ujfalussy Sándor kamarásnak és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánjának, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

*** Pótsorozáson.** Pótsorozás volt a napokban Nagy Váradon; 7 egyént állítottak a vizsgálóbizottság elé. Kettőt alkalmasnak is találtak a katonai szolgálatra. Köztük volt az a katonaszökevény férj is, ki eddig eltudta kerülni a sorozást, de most asszonya elől menekült a sorozó bizottság elé.

— Aztán csak o s z t r á k katoná legyen belőlem mert h o n v é d nem akarok lenni.

— Hát mért osztrák?

— Azért, hogy t u l v i g y e n e k a h a t á r o n .

A sorozó-bizottság gondoskodott, hogy a köteles 3 éven tul is büntetésből pár évig hordozza a manlichert.

— Még kitelik tőle, dörmögte az atyafi, hogy beáll m a r k o t á n y o s n é n a k .

*** Visszahuzta a szerelem.** Egy H. Erzsébet nevű rosvott előéletű nő többször ki volt már tolonczolva a városból. Tegnap ismét visszatért, amit arról vettek észre, hogy egy iparosnak ellopta a nadrágját és elzalogosította. Bögve jelent meg a kapitány előtt s mikor ez azt kérdezte tőle, hogy merészelt visszatérni? — a mellére tapasztotta mind az öt ujját és így felelt:

— Visszahuzott a szerelem.

*** Szegyet-szeggel.** N. szomszédnak igen szép macskája volt, melyet K. szomszéd, — mivel a galambfiakat elhordta — agyonlőtt. N. szomszéd felesége erre dühbe jött s úgy saját, mint ismerősei házában egérfogókat állítottatott fel s miután sikerült neki vagy 300 darab egeret összefogdosatni, azokat egy ládába zárva, elküldte a K. szomszéd nejének. Ez nem is gyanítva a láda tartalmát, hirtelen saját kezűleg nyitá azt föl, mire az egerek kiugráltak és a szobát ellepték. A láda fenekén egy levélke volt, ezen sorokat tartalmazva: »Kedves szomszéd asszony! Férje ura meglötte a macskámat, ime itt küldöm egereimet!«

*** Tűzoltók táncvizalma.** A hajdunánási önkéntes tűzoltó egyesület folyó évi október hó 31-én saját pénztára javára a Fejes János ur termében zártkörű táncvizalmat rendez. Belépti-díj személyenként 50 kr. Mérésékelt áron izletes étkek, valamint jó minőségű italokról gondoskodva leend. Kezdeté 7 órakor. Felülfizetések köszönettel nyugtáztatnak.

*** Virágkedvelők figyelmébe.** Jukka (Pálma lilium) teljes virágzásban látható a Homokkertben Kovács Gábor lakása előtt, szabad földbe kiültetve; e példány hozzáértők szerint valódi Jukka, s állítólag 20—25 évben virít; virágos szára egy méter hosszú, virága csengő alakban lecsüngő s gyenge szalma sárga színű, s több mint 100 virág van rajta már is teljesen kinyitva; még ugyanannyi feslő bimbó. Mint ritka szép példány érdemes a megtekintésre.

* **Nem ereszti be.** Végtelenül busongó alak, hosszú katufrékban, lelógó bajuszszal és ábrándos mandulaforma szemekkel, bús, mint csak egy férj lehet, akit nem akar beereszteni a házba a felesége. A férj szomorúan állott meg a kapitány előtt, összekulcsolta a kezét s úgy zokogta el mély fájdalomát, amely abban kulminálódik, hogy nem akarja beereszteni a felesége.

— Nyitassák ki könyörgöm az ajtót a rendőrséggel — esengett.

A furcsa férfit megvigasztalták, hogy hátha nem oly komoly a baj. Hátha csak migrainje volt a nagyságának.

Búsán ingatta a fejét.

— De könyörgöm szeretettel — dűnyögő — nem úgy lesz az. Mert nagyon katonás teremtés. (S nem lehetett megkérdezni, hogy mint érti ezt a szót, mert akkorra kilődült az ajtón.)

* **Vállalkozók figyelmébe.** A nagym. kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi 63658 és 64026 sz. a. kelt leirata kapcsán következő árlejtési hirdetményeket küldte meg az alólírt kamarának: I.) A sóvári m. kir. főbánya-hivatal részéről 1892 évi szükségletének (b u z a, r o z s, z a b, s z é n a, s z a l m a, é g ő r e p c z e o l a j és I. r e n d ű k ő l a j s t b.) szállítása tárgyában kiadott hirdetményt. Ajánlatok beadásának határideje f. é. október 27. — II. A nagybányai m. kir. bányaigazgatóság területéhez tartozó bánya és kohóművek részére 1892 évben szükséges 475. m. m. r e p c z e o l a j szállítása tárgyában nevezett bányaigazgatóság által kibocsátott hirdetményt. Ajánlatok beadásának határideje f. é. nov. 4. — Mindkét nembeli szállításra vonatkozó közelebbi feltételek az alórt kereskedelmi és iparkamara hivatalában (N-Hatvan utca 1445 sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen 1891 október 20. A kereskedelmi és iparkamara.

* **Apróságok.**

Miből származik a »honor tisztetség« szó?

Az elmés epigramma író Owenus e latin szót, jelentésével együtt e zsidó szóból: »honor« gazdagság és ezen franczia szóból »or« arany, származtatja.

*

T a n i t ó: »Milyen alak ez: a rabbinus megáldotta gyermekét?«

T a n u l ó: »Cselekvő.«

T a n i t ó: »Hogy van ennek a szenvedő alakja?«

T a n u l ó: (Kevés gondolkodás után) »A rabbinus 9 gyermekkel áldatott meg!«

* **Séta-hangverseny.** A 39-ik gyalogezred zenekara holnap d. u. 4 ó. a »Margit-fürdő« vendéglőjében séta-hangversenyt rendez, a következő valogatott műsorral: 1., Induló, Wágnertől. 2., Magyar vigjáték-nyitány. Kéler Bélától. 3., Barcarolle a »Lala Roukh«-ból, Davidtól. 4., Incognito-keringő, Ivanovicitől. 5., A rezervista álma, Ziehrertől. 6., — Diverzissimo, Simandltól. 7., »Vineta«, mazur-polka Czapektől. 8., Egyveleg »Don Caesar«-ból, Döllingertől.

* **Fa- és szénkereskedők figyelmébe.** A m. kir. államvasutak igazgatósága, továbbá a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és acélgépgyár igazgatósága 30,450 kbm. tűzifa, illetve mintegy 10 ezer mm. bükkfaszén szállítása tárgyában pályázatot hirdetett, mely körülményre oly megjegyzéssel hívjuk fel az érdekeltek figyelmét, hogy a közelebbi szállítási feltételek alórt kereskedelmi és iparkamara hivatalában (n-hatvan-utca 1445. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen, 1891. október 20. — A kereskedelmi és iparkamara.

* **Orosz humanizmus Kelet-Szibériában.** Egy orosz lap jéniszejszki levelezőjétől, a kelet-szibériai kormányzóságból (mely ötször akkora, mint Ausztria-Magyarország) érdekes levelet kapott, mely az ottani oroszok főhíborító bánásmódjáról szól a nem orosz, főképp tatár benszülöttekkel szemben. Az orosz birtokosok és kereskedők lelketlenül kiszakmányolják a tatárokat, úgy, hogy azok valódi szolgaságban élnek, mely több helyütt

tiszta, hamisítatlan rabszolgasággá változik át. »Ha egy benszülött nem fizeti meg adósságát a rendes időre, írja az orosz levelező, akkor nagyon egyszerűen járnak el vele: elhajják barmát a csordából.« Nem ritkán megtörténik, hogy a tatártól az utcán veszik el a lovát. Ha egy kulak (uzsorás kereskedő) egy neki adós tatárt jobb lovon lát lovagolni, mint az övé, akkor egyszerűen föltartóztatja s elveszi tőle a lovát. Azt a lovat és barmot, melyet a kulak így szerez meg magának, a tatárnak féláron tudja be adósságába. Ha a benszülött a kulaknál egyszer adósságba keveredik, sohasem vergődik ki belőle. — Adóssága fejében agyondolgoztatja, sőt tovább adja jó pénzért az aranyosó-telepekre. Van nem egy benszülött, a ki fiatalon kezd a kulaknál adóssága ledolgozását s ősz hajjal még mindig a piacznak dolgozik, a ki gondoskodik arról, hogy a tatár adóssága mind jobban szaporodjék. Sőt a jobbágyágnak ez a neme örökös is lehet. Így például egy orosz családnál egy tatár család örökös jobbágyában van, amennyiben az apa, adóssága fejében, ezt a szolgaságot áthárította a fiára és unokájára. Egy ilyen munkába adott jobbágyért évente 30—40 rubelt fizetnek. Azután a tatárral úgy bántanak, mint a kutával; hogy a kancsukával verik, sőt halálra verik, az rendes dolog, senkinek a lelkiismeretét nem bántja.

Irodalom és művészet.

Előfizetési felhívás. Tisztelt olvasó! Vehetted észre, hogy a most folyó irodalmi életben s a most uralkodó kritika szerint csak óriások és liliputiak teremnek; vehetted észre, hogy a kritika nem görösvet használ, hanem közönséges messzelátót, a melyet az egyik kritikus állandóan a vastagabb, a másik meg állandóan a vékonyabb végével fordít az író felé. Azt is vehetted észre, nyájas Olvasó, hogy a szent berkekbe valami vásári zaj vette be magát, hogy szövetkezetek, mintegy dicsőségi részvénytársaságok alakultak s mintha e szövetkezetek tagjainak sikereit börzeileg jegyeznék... Én erre a börzére nem vagyok járatos. sem pedig a kritikusok messzelátó csövei előtt nem szoktam magamat keresett pózokba illegetni. Ennek pedig következménye, hogy az újabb áramlatban szépen magamra maradtam és ha most műveimet összeszedve ki akarom adni, megint csak te rád szorulok, tisztelt Olvasó, a ki nekem már két ízben oly jól segítettél: egyszer, mikor 1876-ban »K ö l t e m é n y e i m e t«, másszor pedig mikor 1879-ben »Újabb költeményeim« adtam ki. Hálásan gondolok arra az időre vissza, mert az olvasó közönség oly szives pártolással s az akkori kritika oly szokatlan kitüntetéssel fogadta első fellépésemet, hogy az nekem mindig dicsekvésem lesz. Azóta szép idő folyt el, de azt hiszem, szives olvasó, hogy hozzám való jóságodat sikerült megőriznem. Régibb költeményeim mér egészen elfogyván a könyvpiacson, ezúttal »Dalok« cz. alatt összes munkáimat egy nagyobb kötetben egybefoglalva adom ki. E kötetben együtt lesznek a »Költemények«, »Újabb költemények« s az azóta írt, kötetben még meg nem jelent versek. Ezt ajánlom ezúttal szíveskedve. A kötet már sajtó alatt van s november derekán fog megjelenni, előfizetési ára: Füztölt példányonként 2 frt. Diszes kötött példányonként 3 frt. Az előfizetéseket nov. hó 10-ig kérem a »Pallas« irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadó-hivatalához beküldeni. Budapest, okt. 10. S z a b ó Endre.

TÖRVÉNYSZÉK

Arcszíne: festi magát. Igen nevezetes lány lehet Katona Borcsa, akit a szegedi törvényszék köröztet. Lopással, rágalmazással és becületsértéssel van vádolva Borcsa nagysám, aki eltűnt Szegedről anélkül, hogy megmondta volna, hová szándékozik. A szeméyleírás szerint: a haja barna, elől le van vágva, az arczszíne: festi magát.

Rablógyilkosság tizenkét forintért. A fővárosban közelebb történt rablógyilkosság elkövetőjét, Frey András 19 éves, rovtott előéletű csavargó személyében sikerült kinyomozni és Kis-Hartán, szülei lakásán le-

tartóztatni, A rablógyilkos első kihallgatása alkalmával bevallotta ugyan, hogy a 10 éves Heticker Mártont megverte, de arról, hogy meg is ölte volna, hogy így a tizenkét forint birtokába juthasson, mit sem akar tudni. E vallomását azonban a körülmények és kihallgatott tanuk megczáfolják, bebizonyítván, hogy a soroksári-uti rablógyilkosság elkövetője tényleg Frey András.

Csaló gigerli a börtönben. »Nem mind arany, ami fénylik«, hívják bár »Goldstein«-nak is, s legyen bár a bécsi »aranyfiatalságnak« egyik fénylő éke, mint a milyen a »császárváros« összes fiakkereseitől és népszolgáitól igen mélyen tisztelt, aranyos »Goldstein gigerli ur« volt. Elvégre is csak kitűnik, ha a vékony aranyos, szinompázó takaró kopásnak indult, hogy ez a »kő«, ez az arany láncz nem valódi, csak — talmi. »Goldstein gigerliről« is, ki előtt előkelő szalonok ajtajai nyíltak meg, azt hitték a jó bécsiek, hogy valódi nemes »Goldstein«, de — csalódtak! Az élet ez a nagy chemikus vegyelemeire bontotta a külsőleg fénylő »Goldstein gigerli« urat és kitűnt, hogy az egy közönséges csaló gazember, kinek nem az utcák aszfaltján, kávéházakban, színházakban, de börtönben, zár alatt van helye. A bécsi rendőrség csakugyan le is tartóztatta ezen híres csalót, kit a nagy Bécs másfél milliónyi lakossága mind csak — »Goldstein gigerli« néven ismert. Csalt, jöhízemü embereket becsapott óriási összegek erejéig és most dicsőségének vége... De hogy is mondja csak a latin: »Sic transit gloria mundi!«

Különfélék.

Mondurban más helyett. Fehértemplom mellett egy kis szerb faluban tragikomikus esetnek volt okozója a jegyző vigyázatlansága. Mikor kiosztotta a behívó czédulákat, az Ilics Vászsa névre szólót behívót valahogy Czolga Demeternek nyomta a markába és ez a bárgyu fiu, a ki még sor alatt sem volt, a többi besorozattakkal együtt hűségesen be is vonult Aradra a kaszárnyába, a hol mint Ilics Vászát számon vették, bedugták a mondurba. — a vállára puskát, a fejére csakót nyomtak és elkezdtek exerciroztatni. Czolga Demeter tán hűségesen ki is szolgálta volna a három esztendőjét Ilics Vászsa helyett, ha a fiu apjának nem jut eszébe Aradra táviratozni, a hol aztán az ezrednél kiderült a személycsere. Czolga Demetertől elszedték a mondurt, a melybe most már az igazi Ilics Vászát fogják beledugni.

Dobra került — százasok. Nem az Eldorádóban, de Magyarország kellő közepében, Hódmezővásárhelyen történt az a »het világra szóló« árverés, melyen nem kevesebbet, mint nagy — banknótákat árvereltek. — Ugyancsak bővíben lehetnek ott a pénznek, mert a százas bankó kilóját, még olcsóbban adták, mint akár egynémelyik »helybeli világlapot« is — pakoló papirnak. Ugy esett biz a, hogy Nagy András uram, kit másként »milliomosnak« ismertek, ingóságai között egész halom bankót hagyott hátra, melynek — mily csoda — nem akadt gazdája. A sok szesz százas, ötvenes, tizes bankó finoman össze volt hajtogatva, úgy keresték ki azokat a kutató, önzetlen örökösök a — ládafiából! Gondolták, hadd legyen egyszer már »bankószüret«, hadd boldoguljon már egyszer a szegényebb néposztály is és árverésre bocsátották a sok, jó — Kossuth-bankót. Eleinte jó árak volt, egy szakasztó kosár bankóért — két forintot is adtak, de utóbb megcsappant a vevők kedve és a nagy bankókat már — két krajczárért sem vették.

Színház.

Szinészet vidéken. Halmi Imre szin-társulata jelenleg a besztercebányai közönséget szórakoztatja előadásával, Igen jó tagjai vannak. Különös figyelmet érdemel Kiss Pista és neje Breznay Anna, valamint Vida Etelka, ki mint Szaffi, Carlotta és Harriet a középserűséget jóval meghaladja. A társulat, melyet örömmünkre a közönség szép pártfogásban részesít, a telet Miskolczon fogja tölteni.

De a szívem csak azt mondja: jobb otthon! Serédi Sarolta, a népszínház volt jeles soubrette-je, kit a debreczeni közönség itteni vendégszereplése alkalmával is annyira megszeretett, tavaly a német muzsához szegődött, de máris fölbontotta berlini szerződését. A művész nő jelenleg budapesti rokonainál tartózkodik s már több szerződési ajánlatot kapott.

Őszi képek.

— Csevegés. —

Irtta: **Istj. Móricz Pál.**

Aranyos ősz, mily szép vagy te, mily kiemertethetetlenek a te gyönyöreid! És mégis mily hálátlanok az emberek, gyönyörű napjaidat annyiba veszik, mintha mindig ilyeneket éltek volna. Pedig magok a legöregebb emberek állítják, hogy ily szép, ily kellemes idők, már évtizedek óta nem jártak. Avagy ki hallott ezelőtt olyasmiről október hó második felében, hogy a bóbogyogós gigerli ily szavakkal hívja cimboráját a »Hungária« kávéházba:

— Szeávsz Tivi! Hová, háová?

— A kávéházba!

— Minek?

— Fagyáltozni! Jöjj velem!...

— Vagy nézzük az utcák népét. Urak és hölgyek egyaránt könnyedén vannak öltözve. A gomblyukokban viruló rózsák bimbói, az arcokon kellemes, behizelgő mosoly. Feszitelenül jönnek s mennek könnyű nyári öltözetükben, viseletük után bizvást azt hiszik, hogy nem is a hervadás rideg korát, de az újraszületés kellemes, enyhe tavaszát élik.

Aranyos őszi napsugár szeretni — szeret téged mindenki, de szépségeidet kellőleg méltányolni senki, vagy legalább ritka ember tudja. — Szép idő! — mond az egyik.

— Gyönyörű ősz! — szól a másik, ki azt hiszi, hogy ezzel a pár szóval, már nagyon is sokat mondott. Az »ihletett« ember azonban nem szól semmit, hanem hallgat és — ír, s pedig legtöbbször rossz és siralmas őszi verseket. Mert hisz e páratlan ősz kellemes, gyönyörű, sem szóval, sem tollal, sem ecsettel nem lehet hűen lefesteni, azt csak — élvezni lehet. És hogy csakugyan vannak emberek, kik azokat élvezik, illetőleg élvezni tudják, amelyet bizonyít a következő mulatságos kis történet is, melyet egy öreg ismerősöm beszélt el nekem.

Már évek óta egy és ugyanazon kávéház törzsvendégei vagyunk mi — négyen. A nevetek el is hagyom.

Minden délután pontosan megjelentünk a kávéház egyik kerek asztalkája mellett, hol 2—6 óráig rendszeresen — évek óta — tarokkozni szoktunk. Azonban most szünetel a »nemes játék«, mert hűséges partnereim már napok óta nem jelentek meg a találkán. Meghaltak volna talán? — gondolom magamban. Lehetetlen, arról értesülnék a lapokból! Mi lehet tehát az elmaradás oka?

Tegnap este megtudtam azt is. Komoran sétálgattam a főutcán, mikor találkozom egyik »játék compánistámmal«.

— Jó estét! Jó estét! — kiáltottam örvendező hangon felé — csak hogy találom, már szinte azt hittem, hogy meghalt! Hát a többiek hol vannak, mit csinálnak, hogy soha sem járnak el a kávéházba pontosan?

— Szerencsétlen ember! — kiáltott fel a szájalom hangján az öreg cimborám — hát maga még az ilyen gyönyörű, pompás őszi délutánokat is a kávéház tisztátalan légkörében tölti el? Na már azt hittem, hogy okosabb ember. Lássá, mi már másként cselekedtünk. Egy hét óta rendszeren kijárunk a »nagyerdőre« és ott kint a szabadban élvezzük az isteni ősz, a dicső természet gyönyöreit, bájjait, kellemes, szépségeit.

— Ne tovább halandó lény! Meggyőztél! Csak még egy szót engedj nekem. Hát a kártyával mit csináltok? — kérdeztem gunyosan mosolyogva.

— A kártyával?... No hát azt — magunkkal visszük...

Közgazdaság.

Budapesti gabonatársaság. Október 23-án. Buza tavaszra 10-80 pénz 10-82, őszre 10-83 pénz, 10-85 áru. — Tengeri 1892 máj. — jun. 5-86 pénz, 5-88 áru. Zab tavaszra 6-38 pénz, 6-40 áru, őszre 6-35 pénz, 6-38 áru. — Káposztarepce aug.—sept. 13-90 pénz, 14.— áru.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Oktober 22.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 kgm felüli súlyban) —. —. —. 2) Öreg közép (páronként 300—400 kgm súlyban) —. —. —. 3) Fialat nehéz (páronként 320 kgm felüli súlyban) 46.—47.— 4) Fialat közép (páronként 251—320 kgm, súlyban 47.—48.— 5) Fialat könnyű (páronként 250 kgmig terjedő súlyban) 46.—47.— II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronként 280 kgm felüli súlyban) —. —. —. 7) Közép (páronként 220—280 kgm, súlyban) 45.—46.— 8) Könnyű (páronként 220 kgmig terjedő súlyban) 46.—47.—50.— III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronként 260 kgm felüli súlyban, 46.—46 50 10) Közép (páronként 220—260 kgm, súlyban) 45.—45 50— 11) Könnyű (páronként 220 kgmig terjedő súlyban) 44.—47.— Sertés létszám: októb. 21 napján volt készlet 132.708 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízaltni való sertés —. —. —. malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 3100 drb.

Uj bányák Erdélyben. A zalatnai bányakapitányság Hajós József bányamérnököt s társait kutatási engedéllyel látta el s küldötte ki Csikmegyébe, a Hargitának Szt-Imre község határába eső részére, hol az eddigi próbák után ítélve gazdag arany, ezüst és ólom tartalmu érczek vannak. Kiaknázásukra részvénytársaság fog alakulni.

A mezei munkások hiánya állandó panasz tárgyát képezi poroszországi lapokban. A panaszok elhatottak már kormánykörökbe is és a községi előjárók felhívták, hogy a munkáskérdésről tegyenek részletes jelentést. Ez részben már megtörtént. A beérkezett jelentések konstatálják, hogy a kivándorlás Amerikába tartós és tényleg munkás hiány uralkodik. A porosz kormány ennek következtében némely rendszabályok életbe léptetését tervezi, de elebb még más információkat szerez. A bajor mezőgazdasági központi egyesület ugyanis szintén foglalkozott a munkáskérdés e részével és konstatálta, hogy a munkáshiány nem oly mérvű, hogy különös rendszabályokat tenne szükségessé. Ez okból a porosz kormány azt kívánja most megállapítani, mily eltérés van a porosz és bajor bér- és munkaidő-viszonyok között, mert csak így állapítható meg a poroszországi kivándorlás oka.

A szárazság. Az országban általános a panasz, hogy az őszi vetések zöme a hozantartó szárazság következtében még nem kelt ki, néhol meg az őszi al szánt gabonaterületet be sem lehetett vetni, mert a talaj ropantul megkeményedett s hantós, úgy hogy ha a vetőmag a talajba bele is jutott, bajosan fog kikelni. Nagy baj ez a gazdákra nézve, mert előre látható, hogy azok a vidékek, a melyeken el is vetették a magot, a rosszul kikelt vetéseket újból kénytelenek lesznek felszántani, mivel a szemet vagy féreg vagy egerek teszik tönkre, mielőtt az eső beáll s azt kikelésre csirázásra fejleszthetné. Az egér és féreg által okozott károk néhol máris tetemesek s az elvetett magvak 10—25 százaléka bizonyára tönkre fog menni. Tolnamegyé-

ben a hangyák, Fehérvármegyében a drótférgek és pajorok, Csongrád, Csanád, Tolnamegyében és az erdélyi vármegyékben az egerek tetemes károkat okoznak. A repcevetésekben is mindinkább kezd elterjedni a balha és a fekete hernyó s ha eső nem lesz, a kikelt repceének jelentékeny része megsemmisül.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Árverési hirdetés.

Edvi Illés R. czég **Burghold V.** utóda csődtömegéhez leltározott női felöltők, bolti felszerelvények és házi butoroknak, azonnali készpénz fizetés mellett árverésen leendő eladatása csődválasztmányilag elrendeltetvén: az árverés fogantatására határidőül **1891. évi október hó 29.** s következő napjainak délelőtti 9 órája, a helyszínére (Czepléd-utca Bánki féle ház) ezennel kitűzetik, mire a venni szándékozók meghívotnak.

Debreczen 1891. október hó 24.

Vadon Sándor

csődtömeggondnok.

469

1—1

NŐI DIVAT TEREM.

Kunz József és Társa

czégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

évadra a

legujabb divatkelmek
dus választékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját ujonnan berendezett divatteremünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítatunk elő.

Vászon, kész fehérnemű és szőnyeg

413 nagy raktárunk — 9

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyújt.

Kardos Lászlónál

CZEGLÉD-UTCA

Téli pokróczok,

FINOM

FLANELL TAKARÓK.

456.

8.

Hirdetés!

Válogatott jó száraz deszkából készült
szobapadozat táblákat

tartunk készletben, a melyeket úgy táblaszámra
választva, valamint lerakva, a n. é. közönség teljes
megelégedésére pontosan teljesítünk, valamint
a díszítés terén előforduló bárminemű

ASZTALOS MUNKÁKAT

legjutányosabb árban elkészíteni elfogadjuk.

DEBRECZENI ASZTALOS EGYLET

Varga-utca 2247.

3-3

JUTÁNYOS

szabott áron

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

Kasan, Flanell, Moldon,

Legujabb ruhadiszek,

FEKETE DIVATKELMÉK,

színes és fekete selymek,

Mosó velezek,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK,

selyem- és haraszt-kendők,

Gyermek tricót-öltönyök,

Normal, gyapju és pamut

ALSÓ INGEK,

Ujjasok és nadrágok.

Téli harisnyák, keztük.

Az idén szép raktárt tartunk

BRASSÓI POSZTOKBAN,

Takarók és lópokrócokban.

401 40

Árlejtési hirdetmény.

A ménlőtelepen leégett istálló fedél
megújítására szükséges ács- és kőműves-
munkák biztosítására **f. évi október
hó 25-én, vasárnap d. e. 9 óra-
kor** a városi mérnöki hivatal helyisé-
gében szóbeli árlejtés tartatik, melyre az
érdekeltek meghívotnak.

A vállalati feltételek a hivatalos
órák alatt a mérnöki hivatalban megte-
kinthetők.

Debreczen, 1891. október 22.

Városi mérnöki hivatal.

466. 1-1.

Eladó szőlők és földek.

Az Elepen, az Alomzugban 8 és $\frac{3}{4}$ nyilas
tanyaföld, a Halápon 3 boglyás kaszáló, a hat-
van-utcai kertben $2\frac{1}{2}$ nyilas szőlő, és Csige-
kertben $1\frac{1}{2}$ nyilas szőlő és a Meszena-utcai
541. számú ház külső és belső szántóföld-
jével, mint néhai Kovács Ferenczné hagyatékai,
örök áron szabad kézből eladó. — Értekezhet-
ni mindezekről: Csapó-Könyök-utca 573. sz.
háznál **Kovács Istvánné** Kovács Erzsébet asz-
szonynyal, mint örökösse. 361. 3-3

Több rendbeli

ajtó k

és

egy cserépkályha

eladó. Bővebbet a **kiadóhivatalban.**

460.

2-2.

Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

ujonnan berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czegléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.

Becsés tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bi-
zalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez
megkivántató

ércz, fa és mindennemű

behuzott, egyszerű és diszes koporsók,

hallotti kellékek, gyászokcsik, legszebb kivitelben,

a gyászoló felek igényeihez mért

tisztességes olcsó árért

szolgáltatnak ki. Főtörökvésem leendő mindig a szolid verseny betartása
mellett a szigorú pontosság és figyelem.

Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidé-
ken. — Hullaszállítást minden irányban.

Ércz, mű, és élővirág koszorúk előállítását szalag felirással — vagy
a nélkül — a kor kívánalmához mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását, hogy a szomorodott
felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1891. Junius hó.

468 1

Kiváló tisztelettel:

DANKÓ MIHÁLY

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy

bőr, pókróc, szőnyeg, szeredás és kötél-áru

KERESKEDESEMET

a »Bika« helyiségéből **nagy-hatvan-utca 1099. számú há-
zamhoz áthelyeztem.**

»A ki lovát kiméli, lópokrócot vegyen neki, melegét.«

Midőn tehát a t. gazda urak figyelmét a kitűnő gyártmányokra
kiterjeszteni bátorkodom, továbbra is ajánlva magamat a nagyérdemű
közönség pártfogásába, vagyok

tisztelettel

Mayer Ferencz.

450

12-3

☞ SZÖNYEGEK, ☜

függönyök, ágy- és asztal-terítők

☞ nagy választékban ☜

SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.

401. 33.

NYILT-TÉR.

A legjobb és legerészségesebb
üditő-ital,

mely mint asztali ital különösen kedvelt és borra, cognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű vegyületet ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER

legújabb égyes
SÁVANYÚ-KÚR

Itja a szomjat, hűsít és felfrisít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőszéztikkasztó hatása ellen.

466 1

— Teringettét, pajtás, neked mindenkor oly fel-tűnő tiszta a ruhád, azt hiszem nagyon sok pénzedbe kerül a szabód.

— Ellenkezőleg, ezelőtt igen! — Most azonban **Benzolinart** veszek és a szolgálom azonnal szép tisztára hozza a ruhám; óriási takarékoság!

— **Benzolinart?!** mond Ön, hát mi az tulaj-donképpen.

Benzolinar törvényesen védve, eltávo-lít minden pecsétet bár-sony, selyem posztóból stb. anélkül, hogy a szövet, vagy annak színe legcseké-lyebben is megtámadatnék, tiszti s egyenruhákön hajtókát, arany, elefantsontot stb. s így nem szabad egy háztartásban sem hiányzani.

Benzolinar kapható minden fű-szerkereskedésben, darabja 60 kr.

Értesítés.

Van szerencsém a t. építész urakat, valamint a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletembe a legkitűnőbb gyártmányu

AGYAG- és MAJOLIKA-KÁLYHÁKAT

bevezettem és egy nagyobb szabásu **felállított** mintakályha, valamint készlet-raktár fölött rendelkezem.

Tekintve, hogy gyárosom a **legügyesebb** és legmegbízhatóbb kályhaszerelőjét bocsájtotta rendelkezésemre, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőim igényeinek tökéletesen megfelelhettek.

Midőn a t. építész urakat és a n. é. közönséget

AGYAG-KÁLYHA RAKTÁRAM

megtékinzése céljából tisztelettel meghívom, egyuttal felhívom becses figyelmöket legdusabban felszerelt **vas-kályha raktáramra**, fa, szén és koksztűtésre.

Képes árlapok bérmentve. Tisztelettel

402 98

Debreczen, városház sarkán.

Tóth Gyula

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA.

